

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОРГАН ЗАКОНОДАТЕЛЬНОГО ОРГАНИЗАЦИИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. Число 298. Джерси Ситі, Н. Дж., п'ятниця, 23 грудня, 1921. VOL. XXIX. No. 298. Jersey City, N. J., Friday, December 23, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ФРАНЦУЗЬКІ ДОМАГАННЯ РОСТУТЬ

ВАШІНГТОН, 21 грудня. — Французька делегація має проложити на завтрашній засіданні конференції свій подорожні домагання в справі величини французької воєної флотії.

Як довідуються, ці домагання мають бути дуже високі. Флотія годиться на те, щоб вона мала всего 175,000 тон місти, але це має відноситься лише до великих воєнних кораблів. Крім свого війни ще домагається великої флотії малих кораблів, отже легких торпедовців, легких флотії малих суден та контрторпедовців. Містота цих малих кораблів має становити до 300,000 тон, а тієї суми підводні судна мають становити 60,000 тон.

АМЕРИКА ПРОТИВІТЬСЯ ФРАНЦУЗЬКИМ ДОМАГАННЯМ.

Американські дипломати мали вже не одну нагоду заявити, що уряд Злучених Держав уважає французькі домагання занадто високими.

Голова американської репрезентації на конференції для звенення зоруженн та рівночасно голова цієї конференції, секретар стейту Гюз заявив французьким представникам виразно, що він уважає французькі домагання щодо великих кораблів поміркованими, але їх домагання щодо менчих кораблів неможливи до прийняття. Він явля сказав Французам, що на випадок, як Франція буде обстоювати при своїх домаганнях, конференція в справі обстоювання морських зоруженн розіб'ється, і всі держави стануть переганятися в будованню кораблів, а тоді Франція певно незадовго пережурить так, що на кожному тоні французьких кораблів Америка буде мати шість.

СЕНАТОРИ ЗНОВ ЗАВ'ЯВЛЯЮТЬСЯ ПРОТИ УГОДИ МЕЖИ 4 ДЕРЖАВАМИ.

ВАШІНГТОН, 21 грудня. — Дві суперечні зі собою заяви президента Гардінга в справі розуміння договору Злучених Держав, Англії, Франції та Японію щодо посильності на Тихому Океані викликати нові напади на сей договір зі сторони сенаторів.

Сенатори знов дали вислів своєму невдоволенню з договору в дебаті в сенаті. Головною точкою опозиції була знов постановою про те, як розуміти гарантію, дану чотирма державами в справі посильності чотирох держав на островах. Сенатори остро критично критикували гарантування Японію його посильності та домагалися таких змін в договорі, щоб його не можна було вбудувати так, як це пояснюють американські представники на конференцію.

Противники договору дістали новий аргумент проти договору в подвійній постанові президента Гардінга. Тепер вони підносять потребу зміни договору, вказуючи на те, що навіть люди, найбільше стоячі коло конференції знову його пояснюють. На новий засіданні сенату сенатор Мозез з Нью Гемпшир критикував договір, заявляючи, що американський народ ніколи не згодиться на гарантування Японією їх посильності. Сенатор Бюра заявив, що договір був встановлений виразним чином. Сенатор Рід вказував на наслідки тайної дипломатії, через котру навіть люди, найбільше стоячі делегації, не знали, що делегати думали в своїм договорі. Він критикував договір за те, що ним Злучені Держави зобов'язалися оборонити острови власного Японію перед ворожим нападом, коли Японія не згодиться ні обороняти Злучених Держав перед подібним нападом ворога. Він критикував президента Гардінга за те, що він іде спільно з Гізлом та сенатором Лоджом та Агвардулом і потякує всьому, що вони йому кажуєти признати. Проти договору заявився також сенатор Мекларі, домагаючись якоїсь резервації (застереження) до нього.

НЕ БУДЕ БУДІВЕЛЬНОЮ СТРАЙКУ В НЬЮ ЙОРКУ.

НЬЮ ЙОРК, 22 грудня. — Президент ради будівельних коніа заявив, що страйк будівельних коніа в Нью Йорку та околицях відмовився, бо будівельні підприємства згодилися дати далі роботу робітникам на звичайних умовах так довго, доки вони не погодяться з коніями про нові умови.

ПЕРЕПЛУХАННЯ В СПРАВІ НЕЗАКОННИХ ЕКЗЕКУЦІЙ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ.

ВАШІНГТОН, 21 грудня. — Через те, що кілька свідків, заявлених на переслуханні перед комітетом сенату для розслідування звинувачення сенатора Вотсона про безправні екзекуції американських коніа в Франції, не явилися, комітет мусів відмовити свої переслухання на лю сьвєта. Крім них мають явитися ще другі свідки, подані сенатором Вотсоном.

Одиним свідком переслухання був один буварий американської коніа, котрий посвідчив, що не в Франції, але в Злучених Державах один капітал застрелив простого воїка, як сей не міг робити, що напразд йому казав. Після звинувачення свідка капітал навіть не поставила на суд.

Сенатор Вотсон пропонує комітетові далі телеграмні від двох других коніа, заявляючи свою готовність свідчити в справі звинувачення коніа капітал.

ЗІ СТРАЙКУ РІЗНИЦЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Ньюйорські різниці внесли до суду просьбу о відданне судової заборони проти коніа, котрі викликали робітників на страйк.

Про поступ страйку та зарди різниці видали суперечні заяви: зарди кажуть, що коніа робітники перелядали до роботи, а коніа заявляють, що страйколомі покидають роботу.

СЕНАТ УХВАЛИЄ ПОМІЧ ДЛЯ ГОЛОДНИХ В СОВЕТЬСЬКІЙ РОСІЇ.

ВАШІНГТОН, 20 грудня. — Сенат американського конгресу ухвалив внесення на признанн двайцятьох мільйонів доларів на допомогу голодуючим в советській Росії. Сенатор Делес поставив був внесення, аби запобігти зменченню на подорожню, але сенат відкинув це внесення великою більшістю голосів. При сій нагоді сенатор Бюра висловив промову за визнанням більшовицької фактичного уряду Росії. Він казав, що як Америка могла визнавати царський уряд, то може визнавати також більшовицький уряд. Коли Америка може годувати голодних більшовицьких, то може також їх визнати, говорив сенатор Бюра висказував погляд, що більшовицький уряд уже змінився на краще, себто зближається до капіталізму.

НОВИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ.

ВАШІНГТОН, 20 грудня. — Конгресмен Джонсон, голова комітету для імміграційних справ, вис в конгресі законопроект, уповноважуючий секретаря (міністра) праці карати остро корабельні лінії, які повважились привозити іммігрантів понад число, означені в попереднім імміграційним законі. Кара має полягати на тим, що переступаючи закон компанії не має права не лише вислужувати на беріг тих іммігрантів, що приїхали понад означене число, але навіть усіх іммігрантів з тієї держави, щодо котрої вона переступила закон.

Крім сї постанови законопроект постановляє також, що у виняткових случаях, коли відоснається іммігранта моглиби спричинити йому великі труднощі або викликати його смерть, імміграційні власти мали право пускати іммігранта на беріг за квачією, навіть, хочби дозволене законом число уже було вичповнене. Такі однак воєни малиби доказати, що вони мають у Злучених Державах крєвних, які тут перебували понад два роки.

ЖІНКА ГРАЛА РОЛЮ МУЩИННИ.

Поліція в Сомерві, Мессачусетт, арештувала жувє Етель Кімбел, котра недавно ходила по Востоні, перебрива за мушину. Показалося тепер, що вона не лишень ходила в мужєвській убранстві, але й «оженилася» з одною дівчиною. За те її поставлено на суд, об'язковану за фальшованіє державних документів. Тепер найлише люди, котрі кажуть, що дівчина, котра «випила за не-законні», знала весь час, що її «молодий» є дівчиною.

СТРАЙКОВІ ЗАВУРОШЕННЯ.

Страйк робітників у фабриці Нюпорт Ровлінг Ко. в Нюпорт, Кентакі, довів знов до поважних заврушенн. Сім разом дійшло, навіть до страляння, підчас котрої, як каже поліція, віддано яких 200 вистрелів. Хто саме страляв, про се інакше говорять страйкарі, а інакше страйколомі та заводчанин фабрики. Кожда сторона складає вини та страляння на своїх противників. Страйкарі кажуть, що страляли сторожі фабрики, установлені зарядом коло брам з карабінами та машинними крісами. Страйкарі заявляють, що фабрика хоче довести до кровопролиття, щобши стейтові влади мали описати притокую закрати війська.

ВОЗДУШНА КАТАСТРОФА?

Коло міста Нюпорт Нюс, у Верджинії, вилет на поди аероплану. Кілька осіб бачили, як аероплан падав, і зараз побігли до нього. Вони добили до нього в кілька хвилин по випадку, але на своє велике здивування не назвали ні на літакі ані коло нього летуна. Вони шукали за ним в «жолтих» припущуєючи, що він вилетів зі сідження, як літак падав в долину, але ці пошукування показали безуспішними. Літак виглядає на воєнний; його одно крило було зломане.

КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УРЯДНИКІВ ПІДКАРПАТТЯ.

Чеський уряд видав наказ устроїти в Ужгороді і Кошицях курси української, словачької малярської мови для всіх урядників в державній службі.

НАДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ.

«Русреп» доносить, що у Відні велике зацікавлення Зеленим Клином.

Букарештанський представник УНР генерал Дельвій відвідав аргентинського консула і прохав його уможливити українській емігрантам вийхати до Аргентини. Консул згодився видати паспорти для українських іммігрантів до Аргентини.

РЕЛІГІЙНИЙ РУХ СЕРЕД ІНТЕРНОВАНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА.

Наслідком релігійного руху серед інтернованого українського козацтва в Польщі закладено дотепер братства сво-ї Польщі при таких частинах: 1) при штабі Дієвої Армії 2) при 3-м стрільській дивізії 3) при Мазєнським коніному полку 4) при 2-й Волинській дивізії 5) при 6-й стрільській дивізії 6) при юнацькій державній школі 7) при кулєсметній дивізії 8) при Київській дивізії.

Всі ті братства ведуть живув релігійну працю; провадять лекції; улагоджують церковні процеси; видають відповідні міжкові та журналі. На жаль, на видакці всі ті українські братства дуже бідні.

СМЕРТЕЛЬНА БОРОТЬБА ЗА ЖІНКУ.

До Воїцєха Стєси, який і сьом ввечер з жінкою до Кросна, приступило двоє зоружених мушун і зажадали, щоб він відступив далі них жінку. Прийшов до боротьби, в часі якої згинув Стєс, застрєлений з револьверу. А жінка — втікла з двома убойцями мужа.

СПРАВА ПРИЗНАННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ В КОНГРЕСІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ВАШІНГТОН, Д. К., 21 грудня. — Нині о 4 години сподуля поставив конгресмен Джордж С. Грегем, з Пенсильванії, внесення в палату послі Конгреу на признанн незалежності Української Республіки Східної Галичини.

Внесення було поставлено на підставі меморіалу, який вручила Ліга Горжан і Ветерани Українського Походження з Філадельфії, Па., який заосмотрено 26,000 підписами.

СПІР МІЖ ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ ЩОРАЗ ТО ЗМАГАЄТЬСЯ.

ЛЯ ВІРВАННЯ СПОРУ СКЛИКУЄТЬСЯ В СІЧНІ, 1922, АЛІАНТСЬКО НАРВІСЬКО РАДУ.

ЛОНДОН, 21 грудня. — Розмов між британським прем'єром Лойдом Джоржем і французьким прем'єром Бріаном покінчилися. Бріан вилетів в четвр, дня 22 с. м. сподуля, до Парижа.

Оба прем'єри згодилися на скликанн аліантської Найвисшої Ради до Кан, у Франції, в січні, 1922.

Вони переконалися в розмові, що вирішати такі питання між Англією і Францією, яких не можна погодити без порозуміння з другими аліантими і через те відложили подагоду тих питанн до зібрання Найвисшої Ради.

В тутешніх політичних кругах вважають, що рішучі між Англією і Францією виростає щораз більш, так що грозить небезпека зривання приязні відносин між Англією і Францією.

Англієцькі політики мусів протидіяти французькій політиці. Вони протиявляють французькому мілітаризму та намірам опанувати усею Європою і значною частю Близького Сходу. Вважають, що та політика є загрозою для Франції і небезпечна для світового мира, а притім і для відбудови правильного господарського життя усіх народів Європи.

ДАЛЬША ДИСКУСІЯ В ІРЛАНДСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

ДАБЛІН, 21 грудня. — В Ірландському революційному парламенті велась нині дальше гаряча дискусія над справою лондонського договору. Говорили прихильники і противники договору. Найдовше говорила Марія Мак Саллі, сестра побєдшого на головілку послідника міста Корк, Теренса Мак Саллі. Вона говорила майже три години. Виступала різно проти договору і проти Лойда Джорджа. Дискусія ще не покінчилась.

НІМЕЧЧИНА КАЖЕ, ЩО НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ УСЬОГО ВОЄННОГО ВІДКОПОДОВАННЯ.

ЛОНДОН, 20 січня. — Німецький прем'єр др. Вірт вислав відповідь на ноту аліантської комісії відшкодуванн, в якій заявив, що Німецьчина може платити на рату, яка припадає на 15. січня, 1922, всего 200 мільйонів золотих марок, а на рату, яка припадає на 15. лютого, не може дати нічого.

ПРОДАЮТЬ ШКІРУ, НЕ ЗАБИВШИ МЕДВЕДЯ.

БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ПОСОЛ У БЕРЛІНІ ОБІЩЄ НІМЦЯМ КОНЦЕСІЇ НА УКРАЇНІ.

БЕРЛІН, 20 палодати. (Вл. кор., «Свобода»). — Новий єврейський посол у Берліні Крестинський у розмові зі співробітником агенції «Телеграф Юніон» сказав слухачеві про можливі німецько-російські економічні відносини:

«Перед німецьким капіталом у Советській Росії та звязаних з нею республіках, ОСОБЛИВОЖ НА УКРАЇНІ та в Кавказьких державах, відкриються великі перспективи. Німці можуть дістати там концесії і посиляти туди товари. З концесії найбільшу користь можуть діати сільсько-господарські. На величезних просторах землі концесіонери можуть провадити господарство за допомогою власних машин. Такі концесії віддають по-над Волюго, в Сібіру ТА В ПІВДЕННІЙ РОСІЇ (щоб далі сказати «Україна» — на те советському послові не повертається замі, і за другим разом все вирінає «Південна Росія»).

Далі Крестинський обіщє ПРНІЧІ П ЛІСОВІ КОНЦЕСІЇ, а також концесії на будування нових фабрик та на експлуатацію вже існуючих. Тут, очевидно, також маєтись на увазі в першу чергу Україна, бо до багатого Донецького басейну та до його мінеральних скарбів «збудилим Німцям найбільше корити дістаться.

Південна Росія чи Україна, а наперд її треба мати в руках, щоб провадити Німцям. До цього часу більшовицькі і ще НЕ МАЮТЬ (і не мати-му), отже всі їх обіцянки нагадують продаж шкури не забивши медведя.

НЕЗЛОВИМИЙ ОТАМАН МАХНО.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 5. грудня. — З Кишинєва, в Бєсарбії, подують, що отаман Махно зі своїм загоним залишив Бєсарбію, перейшов Дністер і вирушив на схід. Біля стації Бірзули советське військо робило спробу його окружити алеж загін Махно пробився та далі посувався до Катеринославщини на старі місця своїх операцій.

ЧОМУ СВОБОДА АГІТУЄ ЗА СОБОЮ?

Українська газета — це не бізнес. Кожний Українець знає, що Український Народний Союз не заробляє грошей на «Свободі», але протиню, як її докладає.

Але У. Н. С. свідомий цього, що газета є душею народу і представляє культуру вартість народу перед чужинцями. Тому У. Н. С. журиться тим, що «Свобода» виглядала і була як нівільціозне газетово.

Але У. Н. С. почуває на собі обовязок передати як найбільше переплатити на «Свободі». БО ВСТИДНО ПЕРЕД ЧУЖИНИЦЯМИ ПРИЗНАТИСЯ, ЩО ОДИНОК УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК МАЄ ЛИШЕ 20,000 ЧИТАЧІВ — НА ОДИН МІЛІОН УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ. Писня того числа читачів чужинці судять нашу культуру вартість та спосібність народу до організації своєї держави.

ПРИГАДУЄМО УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ НА ЙОГО ОБОВ'ЯЗОК ПОШИРИТИ ЧИТАННЯ «СВОБОДИ» ТЕПЕР, ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ, КОЛИ ЗАЧИНАЄТЬСЯ НОВИЙ АДМІНІСТРАЦІЙНИЙ РІК. ПЕРІОД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ НЕХАЙ ЗАЧИНАЄТЬСЯ ГРОМАДЯНИМ ПРІДНОВАННЯМ ПЕРЕПЛАТНИКІВ ДЛЯ «СВОБОДИ».

І тому те саме пригадуємо на передплату.

Вона вистить:

На рік	\$ 7.00
На пів року	\$ 3.75
На три місяці	\$ 2.00

В Джерси Ситі і зарпанимо:

На рік	\$10.00
На пів року	\$ 5.00
На три місяці	\$ 2.75

Гроші посилає чекими або мон-ордерами: «СВОБОДА», 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

